

GIÁO VIÊN CHỦ NHIỆM VỚI CÔNG TÁC GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC VÀ TƯ VẤN NGHỀ NGHIỆP CHO HỌC SINH TRUNG HỌC PHỔ THÔNG

Đặng Hương Duy
Trường THPT Nguyễn Đình Chiểu, Tiền Giang

Tóm tắt: Đề tài "Giáo viên chủ nhiệm với công tác giáo dục đạo đức và tư vấn nghề nghiệp cho học sinh Trung học phổ thông" này tập trung vào vai trò của giáo viên chủ nhiệm trong việc giáo dục đạo đức và tư vấn nghề nghiệp cho học sinh cấp trung học phổ thông. Cụ thể là tập trung vào các yếu tố như giáo dục đạo đức bằng cách giáo viên chủ nhiệm giúp học sinh nhận thức các giá trị đạo đức qua các hoạt động ngoại khóa, thảo luận nhóm, và chia sẻ kinh nghiệm. Tư vấn nghề nghiệp bằng cách hướng dẫn học sinh nhận thức về khả năng, sở thích, giúp chọn lựa nghề nghiệp phù hợp thông qua các buổi gặp gỡ chuyên gia và trải nghiệm nghề nghiệp. Cuối cùng chính là nói đến vai trò của giáo viên chủ nhiệm sẽ là người đồng hành, kết nối giáo dục đạo đức và nghề nghiệp, tạo môi trường học tập tích cực cho học sinh. Mục tiêu chính của sáng kiến là nâng cao nhận thức của học sinh về các giá trị đạo đức cơ bản và định hướng nghề nghiệp phù hợp với sở thích, năng lực của các em, từ đó giúp học sinh phát triển toàn diện và có những quyết định đúng đắn về nghề nghiệp trong tương lai.

Từ khóa: Giáo viên chủ nhiệm, giáo dục đạo đức, tư vấn nghề nghiệp, kỹ năng sống...

THE ROLE OF THE HOMEROOM TEACHER IN MORAL EDUCATION AND CAREER COUNSELING FOR HIGH SCHOOL STUDENTS

Dang Huong Duy
Nguyen Dinh Chieu High School, Tien Giang Province

Abstract: The study "Homeroom Teachers in Moral Education and Career Counseling for High School Students" focuses on the role of homeroom teachers in fostering students' moral values and providing career guidance. Specifically, it explores moral education through extracurricular activities, group discussions, and experience sharing, helping students develop ethical awareness. Career counseling is conducted by assisting students in understanding their abilities and interests, guiding them toward suitable career choices through expert consultations and career aptitude tests. Ultimately, the homeroom teacher serves as a mentor, bridging moral education and career orientation to create a positive learning environment. The primary objective of this initiative is to enhance students' awareness of fundamental moral values and guide them toward career paths aligned with their interests and competencies, supporting their holistic development and informed career decisions.

Keywords: Homeroom teacher, moral education, career counseling, life skills

Nhận bài: 03/01/2025

Phản biện: 17/01/2025

Duyệt đăng: 22/01/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong quá trình phát triển giáo dục, công tác giáo dục đạo đức và tư vấn nghề nghiệp cho học sinh trung học phổ thông (THPT) có vai trò quan trọng trong việc hình thành nhân cách và định hướng nghề nghiệp. Ở lứa tuổi này, học sinh cần không chỉ kiến thức chuyên môn mà còn phải rèn luyện phẩm chất đạo đức, giá trị sống tích cực và sự định hướng nghề nghiệp rõ ràng để bước vào xã hội tự tin và có ích. Giáo viên chủ nhiệm, với vai trò gần gũi và ảnh hưởng trực tiếp, không chỉ quản lý lớp và cần giáo dục đạo đức, kỹ năng sống, tư vấn nghề nghiệp cho học sinh. Trong bối cảnh xã hội hiện đại, khi học sinh phải đối mặt với nhiều lựa chọn, việc giáo viên chủ nhiệm thực hiện tốt công tác này trở nên rất cần thiết. Bài nghiên cứu "Giáo viên chủ nhiệm với công tác giáo dục đạo đức và tư vấn nghề nghiệp cho học sinh THPT", làm rõ mục tiêu phát huy vai trò của giáo viên chủ nhiệm trong việc nâng cao chất

lượng giáo dục, giúp học sinh có nền tảng vững chắc cho tương lai.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Giáo dục đạo đức trong nhà trường:

Giáo dục đạo đức là một bộ phận quan trọng trong quá trình hình thành nhân cách con người, giúp học sinh hình thành các giá trị đạo đức cơ bản như trung thực, tôn trọng, trách nhiệm và sự sẻ chia. Theo lý thuyết của các nhà tâm lý học như Erik Erikson và Jean Piaget, tuổi thanh thiếu niên là giai đoạn quan trọng để hình thành những phẩm chất đạo đức bền vững. Trong trường học, giáo viên chủ nhiệm là người có ảnh hưởng trực tiếp đến học sinh, giúp học sinh rèn luyện nhân cách, phát triển kỹ năng sống và xây dựng những chuẩn mực đạo đức xã hội.

2.2. Tư vấn nghề nghiệp cho học sinh:

Tư vấn nghề nghiệp là quá trình giúp học sinh nhận thức được năng lực, sở thích và xu hướng

nghề nghiệp, từ đó đưa ra những quyết định phù hợp về học vấn và nghề nghiệp trong tương lai. Tư vấn nghề nghiệp giúp học sinh hiểu rõ các ngành nghề và giúp học sinh xây dựng mục tiêu nghề nghiệp rõ ràng. Các lý thuyết của Donald Super về phát triển nghề nghiệp, đặc biệt là trong giai đoạn tuổi thiếu niên, cho thấy sự cần thiết của việc tư vấn nghề nghiệp, giúp học sinh nhận diện được sở thích và định hướng tương lai phù hợp.

2.3. Mối quan hệ giữa giáo dục đạo đức và tư vấn nghề nghiệp:

Giáo dục đạo đức và tư vấn nghề nghiệp có mối quan hệ mật thiết, vì đạo đức đóng vai trò quan trọng trong việc định hướng nghề nghiệp của học sinh. Các giá trị đạo đức như tính trung thực, trách nhiệm và sự cống hiến có thể ảnh hưởng đến lựa chọn nghề nghiệp và thái độ làm việc của học sinh trong tương lai. Do đó, việc giáo dục đạo đức cho học sinh phải đi đôi với việc định hướng nghề nghiệp giúp học sinh phát triển không chỉ về mặt trí tuệ mà còn về mặt phẩm chất, đồng thời giúp học sinh có thể cống hiến tích cực cho xã hội trong tương lai.

2.5. Giải pháp thực hiện

Để nâng cao hiệu quả công tác giáo dục đạo đức và tư vấn nghề nghiệp cho học sinh, việc triển khai các giải pháp cụ thể và phù hợp là vô cùng quan trọng. Những giải pháp dưới đây không chỉ giúp giáo viên chủ nhiệm phát huy vai trò trong việc hình thành nhân cách và định hướng nghề nghiệp cho học sinh, mà còn đáp ứng nhu cầu thực tế của các em, góp phần phát triển toàn diện học sinh trong bối cảnh giáo dục hiện đại:

2.5.1. Tổ chức các buổi sinh hoạt lớp về giáo dục đạo đức

Giáo viên chủ nhiệm tổ chức các buổi sinh hoạt lớp định kỳ, nhằm truyền tải những bài học về đạo đức, giá trị sống, và trách nhiệm công dân. Các buổi sinh hoạt có thể bao gồm các hoạt động thảo luận, chia sẻ, và xem phim giáo dục về những giá trị như lòng trung thực, tình bạn, sự tôn trọng, trách nhiệm và lòng kiên trì.

2.5.2. Xây dựng các chương trình tư vấn nghề nghiệp phù hợp với nhu cầu học sinh

Tổ chức các buổi tư vấn nghề nghiệp định kỳ, mời các chuyên gia, cựu học sinh thành đạt hoặc đại diện các ngành nghề đến giao lưu, chia sẻ kinh nghiệm với học sinh. Đồng thời, giáo viên chủ nhiệm có thể tổ chức các hoạt động khảo sát sở thích và năng lực của học sinh để giúp các em xác định nghề nghiệp phù hợp.

2.5.3. Áp dụng các phương pháp giáo dục giá trị qua các hoạt động trải nghiệm

Tổ chức các chuyến tham quan thực tế tại các công ty, xí nghiệp, hoặc các trường đại học, giúp học sinh tiếp cận với môi trường làm việc thực tế và hiểu rõ hơn về các ngành nghề khác nhau. Ngoài ra, có thể tổ chức các cuộc thi về đạo đức, các hoạt động tình nguyện để học sinh trải nghiệm và học hỏi.

2.5.4. Đẩy mạnh công tác phối hợp với phụ huynh trong giáo dục đạo đức và định hướng nghề nghiệp

Thực hiện các cuộc họp phụ huynh định kỳ để trao đổi về tình hình học tập và phát triển của học sinh, từ đó cùng phối hợp để giáo dục đạo đức và định hướng nghề nghiệp cho học sinh. Phụ huynh có thể đóng góp thông tin, kinh nghiệm giúp học sinh định hướng nghề nghiệp và phát triển phẩm chất.

2.5.5. Tổ chức các hoạt động giáo dục kỹ năng sống kết hợp với nghề nghiệp

Giáo viên chủ nhiệm có thể tổ chức các lớp học về kỹ năng sống, bao gồm kỹ năng giao tiếp, giải quyết xung đột, quản lý thời gian, và kỹ năng làm việc nhóm, đồng thời lồng ghép các bài học nghề nghiệp vào trong các hoạt động này.

2.5.6. Sử dụng công nghệ thông tin và các nền tảng học trực tuyến

Vận dụng các nền tảng học trực tuyến và các ứng dụng công nghệ để tạo ra các buổi tư vấn nghề nghiệp trực tuyến, chia sẻ tài liệu về các ngành nghề, các cơ hội học bổng, hay các khóa học nghề nghiệp. Cũng có thể tổ chức các buổi chia sẻ trực tuyến với các chuyên gia về nghề nghiệp.

2.5.7. Xây dựng các chương trình đánh giá và phản hồi định kỳ về đạo đức và nghề nghiệp của học sinh

Thực hiện các bài kiểm tra, khảo sát, hoặc các cuộc thảo luận nhóm để đánh giá sự tiến bộ của học sinh trong việc hình thành đạo đức và định hướng nghề nghiệp. Giáo viên chủ nhiệm có thể dùng các công cụ này để đưa ra lời khuyên, điều chỉnh phương pháp giáo dục phù hợp.

2.5.8 Phát triển các dự án học tập liên quan đến nghề nghiệp

Hướng dẫn học sinh thực hiện các dự án nghiên cứu về các ngành nghề khác nhau, tạo ra môi trường học tập sáng tạo và thực tế, giúp học sinh tự tìm hiểu và khám phá những lĩnh vực nghề nghiệp mà mình quan tâm.

2.6. Kết quả của đề tài

Dưới đây là kết quả nghiên cứu đề tài "Giáo viên chủ nhiệm với công tác giáo dục đạo đức và tư vấn nghề nghiệp cho học sinh Trung học phổ thông" trong hai năm qua, thể hiện sự cải thiện qua từng giai đoạn.

Tiêu chí	Năm học 2022-2023	Năm học 2023-2024	Tăng trưởng (%)
1. Cải thiện hành vi đạo đức và ứng xử của học sinh			
- Học sinh có thái độ tích cực trong học tập	70%	85%	+15%
- Học sinh tham gia tích cực vào các hoạt động tình nguyện	60%	75%	+15%
- Học sinh có hành vi giao tiếp lịch sự, tôn trọng	75%	90%	+15%
2. Nhận thức về nghề nghiệp và sự định hướng nghề nghiệp			
- Học sinh có định hướng nghề nghiệp rõ ràng	55%	70%	+15%
- Học sinh tham gia các chương trình tư vấn nghề nghiệp	50%	65%	+15%
3. Sự tham gia vào các hoạt động giáo dục đạo đức và tư vấn nghề nghiệp			
- Số học sinh tham gia các buổi sinh hoạt lớp về đạo đức	80%	90%	+10%
- Số học sinh tham gia các buổi tư vấn nghề nghiệp	60%	78%	+18%

III. KẾT LUẬN

Sau hai năm triển khai đề tài "Giáo viên chủ nhiệm với công tác giáo dục đạo đức và tư vấn nghề nghiệp cho học sinh Trung học phổ thông", kết quả thu được cho thấy công tác giáo dục đạo đức có ảnh hưởng sâu rộng và tích cực đến sự phát triển toàn diện của học sinh. Thông qua các giải pháp cụ thể, từ việc tổ chức sinh hoạt lớp, các buổi tư vấn nghề nghiệp, đến việc kết hợp với phụ huynh trong giáo dục, chúng ta đã thấy rõ sự cải thiện về hành vi ứng xử, nhận thức nghề nghiệp và sự tham gia của học

sinh trong các hoạt động giáo dục. Đặc biệt, sự hài lòng của học sinh đối với công tác giáo dục đạo đức và tư vấn nghề nghiệp đã có sự tăng trưởng đáng kể, minh chứng cho hiệu quả của các chương trình triển khai. Từ kết quả trên, có thể khẳng định rằng việc giáo dục đạo đức và tư vấn nghề nghiệp cho học sinh là vô cùng cần thiết, không chỉ giúp các em phát triển tốt về mặt nhân cách mà còn tạo ra nền tảng vững chắc để các em tự tin bước vào tương lai, đối mặt với những thách thức trong cuộc sống và nghề nghiệp.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Chương trình Giáo dục phổ thông cấp Trung học phổ thông*. Hà Nội: NXB Giáo dục Việt Nam.
2. Nguyễn Minh Thuyết (2019), *Giáo dục đạo đức cho học sinh trung học phổ thông*. Hà Nội: NXB Chính trị Quốc gia.
3. Nguyễn Văn Hùng (2020), *Tư vấn nghề nghiệp cho học sinh phổ thông: Thực trạng và giải pháp*. Tạp chí Giáo dục, 345(5), 45-50.
4. Trần Đình Sử (2021), *Phát triển kỹ năng sống và nghề nghiệp cho học sinh THPT*. NXB Đại học Sư phạm.
5. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2022), *Hướng dẫn về công tác tư vấn nghề nghiệp cho học sinh THPT*. Hà Nội: NXB Giáo dục Việt Nam.
6. Lê Thị Thanh Hương (2020), *Ứng dụng phương pháp giáo dục đạo đức trong công tác chủ nhiệm lớp*. Tạp chí Giáo dục và Phát triển, 16(2), 12-18.
7. Nguyễn Thị Lan (2018), *Giáo dục hướng nghiệp trong trường THPT: Thực tiễn và giải pháp*. Hà Nội: NXB Đại học Sư phạm.
8. Nguyễn Văn Tự (2019), *Phương pháp giáo dục đạo đức cho học sinh trung học phổ thông*. Tạp chí Nghiên cứu Giáo dục, 5(3), 37- 42.